



Klimaatbeleid via de geldpers

Posted on 21 december 2019 by Sander Boon

Werkelijk niets wordt nagelaten om de samenleving onder het mom van 'klimaat' dan wel 'vergroening' verregaand te sturen. In Frankfurt wordt de geldpers aangezet en in Brussel wordt bedrijven voorgeschreven welke investeringen wel en welke niet oké zijn. Soms lijkt de Sovjet-Unie wel heel dicht bij.

Op 16 december 2019 is er in de Europese Unie een overeenkomst gesloten over de zogenaamde 'taxonomie', een lijst van investeringen die als 'duurzaam' kunnen worden gekenmerkt. Deze investeringen kunnen dan worden geclassificeerd met labels die worden gehangen aan specifieke financiële producten.

Hiermee wordt het mogelijk om via regulering institutionele beleggers en banken in de gewenste groene richting te laten beleggen. De overeenkomst kwam na een week van vruchteloos overleg in de EU toch nog tot stand. Hoofdonderhandelaar namens het Europees Parlement Bas Eickhout, Europarlementariër voor GroenLinks, zei [hierover](#): 'De politiek wijst het grote geld de juiste weg'.

Klimaatpact

In de EU staan alle pijlen richting vergroening van de economie. De nieuwe EU-Commissie-Von der Leyen, met onze eigen klimaatpaus Frans Timmermans, heeft afgesproken om minstens een kwart van de EU begroting te gaan besteden aan vergroening van het beleid. De European Investment Bank (EIB) wordt een 'Climate [Bank](#)'. En de ambities zijn nog veel groter. Al dit beleid komt bovenop de klimaatwet die Nederland zelf al heeft aangenomen. Het gaat hier niet alleen om een nieuwe ideologie, maar ook om grote bedragen. Het is niet toevallig dat deze twee zaken met nieuw beleid aaneen worden gesmeed.

Depolitisering

De afgelopen decennia is er in het westen sprake geweest van vergaande depolitisering van de samenleving. Dit kon gebeuren omdat technocraten zich zijn gaan ontfemen over de werking van de politieke economie en het complexe financiële systeem. Door deregulering van financiële markten in de jaren 80 en 90 groeide de kredietcreatie uitbundig. De hierdoor snel gestegen welvaart heeft de politieke strijd om schaarse middelen naar de achtergrond gedrukt.

Door deze depolitisering ontstond er een ideologische leegte en verschraling van politiek profiel bij de klassieke middenpartijen. De nieuwe klimaatideologie valt dan ook zowel bij hen als bij grote groepen mensen in vruchtbare aarde. De menselijke eigenschap om collectief en doelgericht, vaak zonder kritische zelfreflectie, goed te willen doen werd afgelopen jaren door velen node gemist. Het vindt nu via de klimaatideologie een nieuwe uitweg.

Economische stagnatie

Ideologie is echter niet genoeg. Toen het financiële systeem dreigde te imploderen in 2008 trokken overheden en centrale banken alles uit de kast om het te stabiliseren. Er was politiek gezien ook geen alternatief. Toch is er toen iets veranderd. De reële economie bleef sindsdien achter en mensen uit de middenklasse zijn er in reële termen niet meer echt op vooruit [gegaan](#), terwijl de collectieve schulden alleen maar verder zijn toegenomen.

Het is steeds meer zichtbaar dat de door technocraten gemanagede Globalisering vastloopt en de vermogensongelijkheid toeneemt. De onvrede neemt dan ook toe.

Economische onvrede kan sociale onrust veroorzaken. We hebben aan de gele hesjes in Frankrijk gezien wat voor impact dat kan hebben. De status quo komt in gevaar als de onrust toeneemt. Om dit te voorkomen moet de economie worden gestimuleerd.

Economische stimulering

Dat er iets mis is met de economie is af te lezen aan de stagnerende industriële productie en aan de tanende gezondheid van banken. Afgelopen weekend was er weer een nieuwe bail-out van een Italiaanse bank. De regering [besloot](#) om Zuid-Italiaanse Banca Popolare di Bari van een noodlening te voorzien.

Ook werd bekend dat er bij Europese banken zo'n 60.000 [ontslagen](#) zullen gaan vallen wegens slechte resultaten en vooruitzichten. Aan de andere kant van de oceaan heeft de Amerikaanse centrale bank (Fed) draconische [maatregelen](#) genomen om voor het eerst sinds 2008 de stagnerende geldmarkt weer vlot te trekken. De mondiale economische [vooruitzichten](#) voor 2020 en 2021 zijn ronduit slecht.

Internationale organisaties als het IMF, de Wereldbank, de OESO en de BIS weten als geen ander dat onze schuldeneconomie alleen kan blijven draaien als er sprake is van economische groei. Bovendien is de financiële sector met de huidige lage rente naarstig op zoek naar nieuwe mogelijkheden om van te profiteren.

Nu de klassieke middelen van centrale banken om te hulp te schieten [uitgeput](#) zijn geraakt, neemt de roep om overheidsinvesteringen dan ook weer toe. Geen traditioneel Keynesiaanse sturing dit keer, maar geheel volgens de laatste politiek-bestuurlijke trend: een koppeling tussen economie en klimaat.

Geldpers als redding

Er verschijnen steeds [vaker](#) berichten van centrale banken die waarschuwen voor de schadelijke effecten van klimaatverandering voor het financieel systeem. Meest recent nog die van [Noorwegen](#). Opvallend was ook dat de eerste officiële [bijeenkomst](#) die de nieuwe IMF voorzitter Kristalina Georgieva bijwoonde ging over de vraag of en hoe centrale banken klimaatverandering konden voorkomen. Ze spoorde daar centrale banken aan om meer te doen en gaf tevens aan klimaatrisico's een integraal onderdeel te maken van het beleidstoezicht van het

IMF.

T.I.N.A.

De nieuwe voorzitter van de ECB, Christine Lagarde, heeft ook meermaals aangegeven een speerpunt te gaan maken van [vergroening](#) van het monetair beleid van de ECB. De taxonomie gaat haar daarbij helpen. En ze krijgt daar binnen haar mandaat ook de ruimte voor.

De ECB moet namelijk niet alleen zorgen voor prijsstabiliteit, maar ook [bijdragen](#) aan de algemene – steeds groenere – doelen van de EU. De geldpers van de ECB zal dus niet alleen worden ingezet voor economische stimulering, maar ook voor vergroening. Overheden en centrale banken spelen zo via wet- en regelgeving een steeds dominantere rol in de ordening van onze samenleving.

Door deze publiek-private vervlechting van bestuurlijke en financiële belangen leven we in een wereld van T.I.N.A.: 'There Is No Alternative'. Dit is problematisch. Het werkt verstikkend en zet de maatschappelijke verhoudingen op scherp.

Winnaars en verliezers

Mensen en organisaties die direct of indirect een band hebben met de overheid – politici, bestuurders, ambtenaren, opdrachtnemers, subsidieontvangers of uitkeringsgerechtigden – profiteren en kunnen invloed uitoefenen. Onderwerpen die sterk leven in de hoofden van de publieke bovenlaag, zoals nu klimaatverandering, staan dan ook bijna vanzelfsprekend hoog op de politieke agenda.

Mensen die minder makkelijk toegang hebben tot de netwerken van bestuurlijke beslissers of een zelfstandig economisch bestaan proberen te handhaven buiten de overheid om hebben het nakijken. Er is sprake van terugkeer van de strijd om schaarse middelen, maar nu bepaalt een overheid wie de winnaar is en wie de verliezer.

EUSSR?

Met het fiscaal en financieel stimuleren van klimaatbeleid worden twee doelen verenigd: het ondersteunen van economie en banen en het optuigen van een politiek-ideologisch project. Deze twee samenhangende ontwikkelingen stemmen

tot nadenken.

Het begint allemaal erg te lijken op de manier hoe de Sovjet-Unie werd aangestuurd. We hebben toen kunnen aanschouwen wat de gevolgen zijn als een overheid status quo en ideologie boven de economische en maatschappelijke belangen van een steeds groter deel van de bevolking plaatst. Zet deze trend door, dan zal de polarisatie alleen maar toenemen.